

Fakulteta za psihoterapevtsko znanost
Univerze Sigmunda Freuda v Ljubljani
Trg MDB 5
1000 Ljubljana

www.sfu-lj.si
tel.: 01 425 4433

PRIROČNIK

ZA ŠTUDIJSKO PRAKSO

ŠTUDIJA
PSIHOTERAPEVTSKE ZNANOSTI

SFU Ljubljana

Kazalo:

1. **UVOD IN PREDSTAVITEV ŠTUDIJA CILJI PRAKSE**
2. **TERMINI IN IZVEDBA PRAKSE**
3. **OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV/K**
4. **OBVEZNOSTI TUTORJEV/IC**
5. **OBVEZNOSTI MENTORJEV/IC V UČNIH BAZAH**
6. **OBVEZNOSTI KOORDINATORJA PRAKSE**
7. **NAGRADE, UGODNOSTI IN SPODBUJANJE MENTORJEV/IC NA UČNIH BAZAH**
8. **KONTAKTI IN KONTAKTNE URE**
9. **PRILOGE**

1. UVOD IN PREDSTAVITEV ŠTUDIJA PSIHOTERAPEVTSKE ZNANOSTI

Slovenska krovna zveza za psihoterapijo (SKZP) in kasneje Slovenski inštitut za psihoterapijo (SIP) sta v Sloveniji od leta 1998 dalje organizirala najprej študij propedeutike, kot uvod v specialni študij psihoterapevtske znanosti, od leta 2006 pa, v sodelovanju s Fakulteto Univerze Sigmunda Freuda (SFU) z Dunaja, tudi fakultetni študij psihoterapevtske znanosti.

S študijskim letom 2013/14 je Nacionalna agencija za kvaliteto v visokem šolstvu Republike Slovenije je 10. maja 2013 akreditirala Fakulteto za psihoterapevtsko znanost Univerze Sigmunda Freuda v Ljubljani (FPZ SFU Ljubljana). Tako je zdaj omogočeno doseganje kompletne akademske psihoterapevtske izobrazbe z možnim vstopom takoj po maturi tudi v Sloveniji.

Študij psihoterapevtske znanosti poteka po bolonjski shemi v treh stopnjah: triletna prva stopnja, dvoletna druga (magistrska) stopnja in dvoletna doktorska (slednji zaenkrat le na Dunaju). V tretjem letu prve stopnje študenti izberejo eno od možnih modalitet (npr. integrativno terapijo, sistemsko družinsko terapijo, geštalt, logoterapijo, TA), če se odločijo za nadaljevanje študija na drugi stopnji.

V prvo stopnjo, ki traja šest semestrov, so vključene osnove psihoterapevtske znanosti: znanstvene osnove biopsihosocialnega razvoja človeka, psihopatologija in psihosalutologija, dosežki nevroznanosti pomembni za psihoterapijo, osnove znanstveno utemeljenih psihoterapevtskih metod – to je le nekaj ključnih tem. Poleg tega študent na prvi stopnji pridobi znanje o raziskovalnih metodah ter pregled etičnih, pravnih, gospodarskih in splošnih družbenih okvirov.

Poleg fakultetnega študija psihoterapevtske znanosti pa ponujamo še možnost **študija propedeutike** in **specialističnih študij (psihoanalize in sistemske psihoterapije)**. Ti programi so namenjeni tistim, ki že imajo univerzitetno diplome katere od veljavnih fakultet.

Študij poteka po shemi izrednega študija ob koncih tedna (petek 16:00 – 20:45, sobota 9:00 – 18:00 in z občasnimi dodatnimi termini) v okviru predavanj, vaj, seminarjev in projektnega dela. Pomemben del študija je praksa, ki na prvi stopnji poteka v treh oblikah:

- *praksa v raznih psihosocialnih ustanovah* z namenom, da se študenti/ke seznanijo z različnimi oblikami psihosocialne pomoči ljudem.
- *učna psihoterapija* (osebna rast, delo na sebi, osebna izkušnja), v kateri študenti/ke preizkusijo psihoterapevtske metode na lastni koži. Ta oblika prakse je edinstvena posebnost študija psihoterapije, saj pomeni, da mora bodoči/a psihoterapevt/ka sprejeti nase enak proces dela na sebi, kot ga bodo nekoč sprejeli njegovi klienti.
- *praksa pri izkušenih psihoterapevtih* modalitete, ki so jo izbrali v tretjem letniku študija, kjer so študenti/ke najprej opazovalci, nato pa (predvsem na drugi stopnji) postopno prevzemajo vse bolj aktivno vlogo in v zadnji fazi vodijo pogovore pod supervizijo izkušenih učiteljev/ic.

Prva in druga stopnja študija se zaključita z diplomskim delom, študij propedeutike se zaključí z vsemi opravljenimi obveznostmi.

CILJ ŠTUDIJA NA PRVI STOPNJI

Študijski program na prvi stopnji predstavlja osnove psihoterapevtske znanosti. Študij posreduje znanstvene osnove zdravega in patološkega biopsihosocialnega razvoja človeka, diagnostiko zdravih in bolezenskih pojavov, dosežke nevroznanosti pomembne za psihoterapijo, osnove znanstveno utemeljene psihoterapevtske obravnave življenjsko pogojenih bolezenskih slik – ob upoštevanju psiholoških, medicinskih, socioloških in antropoloških dimenzij. Z osnovnim študijem študenti spoznajo osnove raziskovalnih metod in etične, pravne, ekonomske in družbene okvire, pomembne za opravljanje psihoterapevtske dejavnosti. Da bi študent/ka dosegel/la cilj študija, mora razviti tudi sposobnost reflektirajoče prakse, ter refleksije in razvoja lastne osebnosti.

CILJI PRAKSE ŠTUDIJA PROPEDEVTIKE IN FAKULTETNEGA ŠTUDIJA PSIHOTERAPIJE

Študent/ka opravi prakso v učnih bazah fakultetnega študija psihoterapije, ki nudijo psihosocialno pomoč. Učne vsebine in cilji prakse na prvi stopnji so:

- spoznavanje okoliščin in institucij, v katerih poteka svetovalno in terapevtsko delo v okviru psihosocialne pomoči
- opazovanje z udeležbo pri svetovalnih in terapevtskih pogovorih
- udeležba na timskih pogovorih v ustanovi
- spoznavanje in reflektiranje znanj in veščin za vzpostavljanje stika in za svetovalni pogovor z ljudmi, ki iščejo pomoč in svetovanje
- spoznavanje življenjskega sveta klienta
- prostovoljno delo
- spoznavanje dokumentiranja svetovalnih in terapevtskih storitev

Evalvacija študentovih/kinih teoretičnih znanj in praktičnih veščin poteka v okviru supervizije na turoskih skupinah. V okviru supervizije tutorji/ke tudi vodijo in popravljajo študente/ke v njihovem procesu teoretičnega in praktičnega učenja.

2. CILJI PRAKSE

Praktično delo poteka v različnih učnih bazah, kjer študentje/ke opazujejo oz. spremljajo strokovnjake/inje pri njihovem delu. Nadaljnja integracija spoznanj in izkušenj sledi v t.i. tutorskih skupinah, ki se srečujejo enkrat mesečno v trajanju treh šolskih ur (v 1 in 2. letniku) oz. supervizijskih skupinah (v 3. – 5. letniku).

V učnih bazah ima vsak študent/ka svojega mentorja/ico, pri katerem/i mora opraviti zadostno število ur prakse. Namen opazovanja in spremljanja mentorja/ice je spoznavanje raznih oblik psihosocialne pomoči, različnih pristopov, razvijanje in spoznavanje samega sebe in refleksija lastnih občutkov pri opazovanju procesov dela z ljudmi. Namen prakse v različnih učnih bazah je tudi spoznavanje mreže različnih strokovnih služb, ki nudijo razne oblike psihosocialne pomoči (javne službe, društva, nevladne organizacije, skupine za samopomoč...). Študenti/ke se v prvih dveh letih spoznajo z javnimi na eni in nevladnimi in zasebnimi psihosocialnimi ustanovami na drugi strani. Pomembno je tudi, da se spoznajo s psihosocialnimi pristopi pri delu s klienti različnih starosti. Na eni strani s populacijo otrok in mladostnikov in na drugi strani z odraslimi in starejšo populacijo.

Eden izmed pomembnih vidikov opravljanja prakse pa je tudi spoznavanje življenjskega sveta klienta/ke, ki ga študent/ka doseže z izkušnjo prostovoljnega dela ali opazovanja strokovnjaka/inje pri delu. S soudeležbo praktikanta/ke pri opravljanju lažjih in strokovno nezahtevnih nalog se omogoči spoznavanje sveta klienta/ke, delovanje institucije ter pomembna izkušnja "lastne kože". Študentje/ke morajo pri opravljanju prakse izpolniti določen fond ur. Prakso lahko opravljajo v več različnih institucijah in po delih.

Tutorske in supervizijske skupine so namenjene integraciji praktičnih izkušenj s teorijo. Poleg tega so tutorske skupine namenjene tudi pomoči in podpori pri študiju, medsebojnemu povezovanju študentov/k, izoblikovanju osebnega stila dela idr. Skupine vodi tutor/ka – psihoterapevt/ka (oz. specializant/ka psihoterapije), ki je asistent/ka v okviru fakultetnega študija psihoterapije.

3. TERMINI IN IZVEDBA PRAKSE

Študentje/ke se v oktobru razdelijo v tutorske/supervizijske skupine, ki se sestajajo enkrat mesečno (1. in 2. letnik) oz. trikrat letno (3. – 5. letnik). Novembra študentje/ke izberejo učne baze, s prakso na učnih bazah pa začnejo v mesecu novembru ali decembru.

Študent/ka mora na prvi stopnji vsako leto opraviti 160 ur (1 mesec) prakse, vključno s pisanjem poročila (10 ur). Na posamezni učni bazi je lahko največ 15 delovnih dni oz. največ 120 ur. Superviziji v tutorskih/supervizijskih skupinah je namenjenih 15 ur v posameznem študijskem letu.

Na drugi stopnji pa mora študent/ka opraviti 480 (3 mesece) ur prakse, pri čemer mora opraviti določeno število ur (ki jih določi Komisija za študentske zadeve SFU LJ) opraviti v Ambulanti SFU LJ.

Izbor učnih baz poteka na podlagi uresničevanja cilja o spoznavanju mreže psihosocialnih organizacij glede na vrsto dela in ciljno populacijo.

Glavni koraki v organizaciji in izvedbi prakse so:

1. Podpis soglasja o sodelovanju z učnimi bazami (odgovornost organizatorja/ke).
2. Predstavitev učnih baz in priročnika študentom/kam (odgovornost organizatorja/ke).
3. Prijava študentov/k na učne baze.
4. Prvi kontakt študenta/ke na učni bazi ter izdelava načrta prakse (odgovornost študenta/ke).
5. Predstavitev načrta prakse na tutorski skupini – študent/ke, mentor/ica in tutor/ica podpišejo načrt prakse, katerega študent/ka ob koncu prakse priloži poročilu.
6. Izvedba prakse, pisanje dnevnika.
7. Poročilo o praksi, ocena.

4. OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV/K

1. Se prijavi na razpis učnih baz (študentje/ke lahko predlagajo tudi lastno učno bazo koordinatorju/ki prakse, ki jo odobri ali ne);
2. pred začetkom prakse vzpostavi stik z mentorjem/ico na učni bazi;
3. skupaj z mentorjem/ico na učni bazi in tutorjem/ico oz. supervizorjem/ico pred začetkom prakse pripravi načrt prakse, tako da upošteva lastne želje, cilje prakse in realne možnosti učne baze;
4. opravi prakso v obsegu, ki ga določa študijski program (480 ur na vsaki stopnji študija);
5. reflektira doživetja na praksi na tutorski/supervizijski skupini;
6. med prakso sproti piše dnevnik;
7. po koncu prakse napiše poročilo o praksi in ga predstavi na tutorski/supervizijski skupini;
8. potem, ko tutor/ka potrdi poročilo, pošlje kopijo poročila mentorju/ici na učni bazi;
9. skrbi, da zaključi prakso, tako da dobi pozitivno oceno prakse s strani mentorja/ice v učni bazi (ki izda potrdilo o opravljeni praksi) in svojega tutorja/ice ;
10. spoštuje načelo zaupnosti in varovanja podatkov klientov v učni bazi in osebnih informacij kolegov v zvezi s prakso v tutorski skupini.

5. OBVEZNOSTI TUTORJEV/IC

1. Sodeluje s koordinatorjem/ko prakse;
2. pripravi študente/ke na prakso, tako da jih ob pomoči koordinatorja/ice prakse seznanj s cilji, nalogami in potekom prakse;
3. spodbuja in preverja, da študentje/ke pred začetkom prakse vzpostavijo stik z mentorjem/ico na učni bazi;
4. študentom/kam pred začetkom prakse s pomočjo mentorja/ice na učni bazi pomaga oblikovati načrt prakse, kjer upošteva študentove/kine želje, cilje prakse in realne možnosti učne baze;
5. skrbi za stike (po telefonu ali z obiskom učnih baz) z mentorji/icami študentov na učnih bazah, tako da so mentorji/ice na tekočem s cilji, vsebino in potekom prakse. Še posebno se angažira, če pride do zapletov pri opravljanju prakse;
6. na rednih srečanjih tutorske skupine nudi supervizijo prakse, spodbuja pisanje dnevnikov in refleksijo izkušenj iz prakse;
7. uči in spodbuja intervizijo študentov;
8. nudi pomoč pri izdelavi poročil o praksi in pri njihovi predstavitvi na tutorski skupini;
9. prebere dnevnike in poročila študentov/k o praksi in jih oceni;
10. se redno udeležuje seminarjev za mentorje/ice učnih baz in tutorje/ice ob začetku/koncu študijskega leta.

6. OBVEZNOSTI MENTORJEV/IC NA UČNIH BAZAH

1. Koordinatorju/ici prakse pošlje kratek opis učne baze ter možnosti opravljanja prakse (naloge in oblika dela).
2. Opravi vse potrebne priprave za prihod študenta/ke na učno bazo in mu/ji zagotovi ustrezne pogoje za opravljanje prakse;
3. Študentu/ki pred začetkom prakse v osebnem stiku pomaga oblikovati načrt prakse, kjer upošteva študentove/kine želje, cilje prakse in realne možnosti učne baze;
4. se redno udeležuje strokovnih seminarjev za mentorje/ice in tutorje/ice;
5. sodeluje s koordinatorjem/ico prakse in s tutorji/kami. Še posebno se angažira, če pride do zapletov pri opravljanju prakse;
6. omogoči čas za redne konzultacije s študenti/kami glede konkretnih vprašanj v zvezi s prakso;
7. napiše oceno študentove/kine prakse (potrdilo o opravljeni obveznosti);
8. prebere poročila študentov/k o praksi in skrbi za izboljšave tudi tako, da upošteva povratne informacije študentov/k, tutorjev/ic in koordinatorja/ice prakse.

7. OBVEZNOSTI KOORDINATORJA/ICE PRAKSE

1. Skrbi za ustrezno število učnih baz in za sklepanje pogodb z učnimi bazami;
2. vodi register učnih baz, mentorjev/ic in drugih odgovornih na učnih bazah;
3. skupaj s tutorji/icami informira študente/ke o ciljih, možnostih in poteku opravljanja prakse;
4. dela dokončne razporede študentov/k in mentorjev/ic po učnih bazah;
5. odloča o ustreznosti učnih baz, ki jih predlagajo študentje/ke sami;
6. skrbi za stalen stik z mentorji/icami na učnih bazah ter odgovornimi oz. nadrejenimi (podpisniki pogodb);
7. koordinira potek prakse, tako da stalno vključuje povratne informacije študentov/k, tutorjev/ic in mentorjev/ic;
8. skrbi za kontinuirano evalvacijo učnih baz;
9. organizira strokovne seminarje za tutorje/ice in mentorje/ice.

8. NAGRADE, UGODNOSTI IN SPODBUJANJE MENTORJEV/IC NA UČNIH BAZAH

Mentorjev/ic na učnih bazah študija propedevtike in fakultetnega študija psihoterapije se ne plačuje, vendar pa imajo mentorji/ice razne ugodnosti, saj (se) lahko:

- brezplačno udeležujejo strokovnih srečanj za mentorje in tutorje, ki jih organizira SFU Ljubljana;

- brezplačno se lahko udeležujejo strokovnih predavanj, ki jih mesečno organizira Društvo študentov psihoterapije;
- imajo 25 % popust pri naročnini za Kairos - Slovensko revijo za psihoterapijo;
- imajo 25 % popust pri drugih publikacijah SFU Ljubljana;
- prejmejo popust pri šolnini študija psihoterapije, v kolikor se odločijo zanj.

Poleg navedenega učne baze pridobijo certifikat učne baze in mentorji/ice potrdilo o mentorstvu prakse študija propedevtike in fakultetnega študija psihoterapije.

9. KONTAKTI

Aleksandra Pušnik, koordinatorice prakse v okviru študija psihoterapevtske znanosti

gsm: 051 60 20 11

e-mail: koordinacijaprakse@gmail.com

Katarina Možina, pomočnica koordinatorice prakse

gsm: 031 770 966

e-mail: katarina.mozina@sipt.si

10. PRILOGE

1. navodila za sestavo načrta prakse
2. navodila za pisanje dnevnika
3. navodila za pisanje poročila

PRILOGA 1,2,3

DOKUMENTACIJA OB OPRAVLJANJU PRAKSE

Ob opravljanju prakse mora študent/ka napisati:

1. Načrt prakse

Študent/ka po vpisu na izbrano učno bazo kontaktira mentorja/ico in se dogovori za razgovor, na katerem sestavita načrt. Načrt predstavi na tutorski skupini, podpišejo pa ga študent/ka, mentor/ica in tutor/ica - s tem sklenejo tripartitni dogovor.

2. Dnevnik prakse

Študent/ka zapisuje dnevno dogajanje na praksi. Zapiski (pregleda jih tutor/ica) so predvsem v oporo študentu/ki; lahko imajo osebni značaj ter vsebujejo doživetja in primere. Ob zaključku prakse jih študent/ka obdrži.

3. Zaključno poročilo o opravljeni praksi:

Ob zaključku prakse v posamezni ustanovi izdelata študent/ka zaključno poročilo, ki ga odda tutorju/ici in predstavi na tutorski skupini (približno 5 strani A4 formata; enojni razmak; 12pt.). Poročilu priloži načrt prakse, sklenjen pred začetkom opravljanja prakse.

KAJ MORA VSEBOVATI NAČRT PRAKSE

1. Osnovne informacije o poteku prakse:
 - a. osnovni podatki o učni bazi (naziv org., mentor/ica ...),
 - b. začetek in zaključek prakse (datumi),
 - c. način in oblika poteka prakse (v kakšnih časovnih intervalih bo študent opravljal prakso - kolikokrat na teden po koliko ur...),
 - d. naloge in dela, ki jih bo opravljal v okviru prakse;
2. podpise mentorja/ice, študenta/ke in tutorja.

OPOMNIK ZA IZDELAVO ZAKLJUČNEGA POROČILA

I. Osnovne informacije:

- Ime in priimek praktikanta/ke.
- Strokovna izobrazba.
- Naziv in sedež institucije, kjer opravlja prakso.
- Čas opravljanja prakse.
- Ime mentorja/ice v instituciji.
- Ime tutorja/ice.

II. Poročilo naj okvirno vsebuje:

a. UVOD

- Osnovna teoretična izhodišča na področju dela učne baze.
- Navedbo in razlago temeljnih konceptov in modelov dela na tem področju.
- Svetovalne ali terapevtske pristope, ki se uporabljajo.

b. DELOVANJE UČNE BAZE:

- Opis učne baze in organizacije dela v učni bazi.
- Opis in značilnosti populacije.
- Načine in metode dela (timsko delo, interdisciplinarni pristop, supervizija, potrebna znanja in spretnosti...)

c. OPIS ŠTUDENTOVEGA/KINEGA DELA

- Povzetek področja opazovanja.
- Opis novih metod, ki jih je študent/ka spoznal/a.
- Integracija predhodnih znanj (spoznanja posameznih šol, teoretična znanja...) in opaženega.

d. OCENA OPRAVLJENE PRAKSE

- Ocena pridobljenega znanja.
- Ocena pridobljenih spretnosti.
- Ocena procesa supervizije in intervizije.

e. POVZETEK IN KRITIČNA REFLEKSIJA PRAKTIČNEGA DELA

- Povzetek ugotovitev
- Zaključno študentovo/kino mnenje